

Рај, пред пакао, принца Михаила

6. марта 2016.

Драгослав Бокан

26. августа 1858. године слави свој 27. рођендан грофица Јулија Хуњади-Обреновић, невеста кнеза-наследника српског престола, отменог и романтичног Милошевог млађег сина Михаила.

Рођендан прославља у рајском амбијенту обреновићевског имања „Иванка“ на Дунаву (у данашњој Словачкој), где прима и вредне поклоне.

Мајка јој поклања три последње Листове композиције са његовим потписом; браћа: прво издање Гетеовог „Фауста“ и специјално зимско јахаће одело са крзном; Анастас Јовановић – оригинални албум са породичним и другим фотографијама; а њен Михаило: посебно украшену одежду „са либадетом“ (белу, рубинима украшену „спрему“ – од свиле и кадифе, златним концем и срмом везену).

То су њени, али и његови дани потпуне среће.

Он ужива у љубави са овом витком принцезом (у најужем замисливом корсету), која, замислите само, води директно порекло од великог српског жупана Немање (Светог Симеона Мироточивог), од кнегиње Милице (супруге кнеза Лазара), од деспота Стефана Лазаревића и од неколико Бранковића у низу...

Њихово дете би тако у себи носило крв свих најзначајнијих средњовековних српских владарских породица – али то тако жељено дете им није било суђено (ни њима, ни Србији). И то је била једина (видљива) сенка што се надвила над њиховом срећом у том наизглед апсолутно идиличном тренутку.

Три месеца после тога ће Срби (на Светоандрејској скупштини) покајнички позвати господара Милоша и његовог сина, витешког европског центлмена Михаила да се врате у Отаџбину и опет преузму вођење Кнежевине.

А са својим мужем ће ка Србији тада поћи и лепа, белопута, музички и књижевно образована Јулија (која је увелико већ научила српски преко личног учитеља Ђуре Даничића и свог свекра, „коце Милоша“)...

Нажалост, као и свака српска бајка, и ову ће у прах и неповрат разнети будући догађаји, све грђи од грђег и кобнији од (нај)кобнијег.

Јулија је у то време већ увелико започела тајну романсу са једним аустријским грофом (својим вршњаком, Бечлијом), што ће ускоро сазнати и Михаило и биће то смрт велике љубави најромантичнијег владара српске историје.

А и брутална физичка смрт ће тад већ почети да откуцава и увелико круни оних десет још преосталих кнежевих година – **биће убијен клањем ножем и пуцњима из револвера од српске завереничке руке тог тајанственог (по династију Обреновић кобног) 29. маја 1868 (тачно четврт века после тога, баш на тај исти дан ће бити и сасвим докрајчена историја Милошеве династије)...**

Али, тог летњег дана на (у природи ушушканом) летњиковцу уз лепо, плави Дунав све ће деловати тако велелепно и безбрижно, недотакнуто људском тугом и судбинском несрећом.

Кнез Михаило јој пева носталгичне романсе (међу којима и ону Корнелија Станковића са његовим чувеним стиховима о неузвраћеној и немогућој љубави), они танцују, грле се и пију чај.

Јулија испробава своју прву српску грађанску ношњу пред огледалом, ужива у пажњи свог мужа и своје на њу поносне породице, бавећи се плановима за будућност (**вешто кријући у свом срцу клијање забрањене љубави према свом будућем мужу, пар година након развода од Михаила**). А њен заљубљени тетреб, грађанско-аристократски потомак горштака, хајдука и устаничких вођа, одриче се свих жена овог света због своје **неверне**, вољене љубе коју мази и пази, „по европски“ (**све од када су се међусобно заклели на верност у Руској капели у Бечу**)...

И будан сања наследнике који никада неће доћи, те дивље и снажне вучиће обреновићевске крви.

Али нема ту (за потомство неопходне) вучице, у тој сабласно заводљивој европској принцези ослабљене крви и удвојеног срца.

Невидљиво се над њим наткриљује црни облак неумитне погибије (призван клетвама Милошевих жртава: Петра Николајевића Молера, Хаци Продана Глигоријевића, вожда Карађорђа Петровића...).

Почиње сабласни „плес смрти“, корак по корак, догађај по догађај, ка крвавом крају најродољубивијег српског кнеза и његових још несрећнијих наследника на ужареном, уклетом српском трону...

P.S.

У Милошевом конаку, његовом Двору (од 1831) и месту смрти (1860) одиграва се, повремено, сценски приказ ових пасторалних тренутака непомућене среће двоје младих супружника, под насловом „Што се боре мисли моје“.

Ја сам га гледао данас, тачно у подне (након литургије у цркви Преображења Господњег на Видиковцу), а на љубазни позив мог пријатеља Гордана Обрадовића (чија супруга Драгана уверљиво игра кнегињу Јулију, уз музикалног и убедљивог кнеза Михаила у извођењу Здравка Димитријевића) и уживао сам, колико у овој једночинки Злате Типолд, још много више у мирисном букету безбројних асоцијација на тему судбине владарске лозе Теодоровића/Обреновића. На месту са ког је Србијом онако суверено владао кнез Милош и сасвим близу оне кошутњачке стазе на којој је по кратком поступку погубљен његов несрећни син, један од сигурно најтрагичнијих јунака наше ионако трагичне повеснице...

1.P.S.

Око кнеза Михаила су годинама плеле смртоносну мрежу Енглеска, Турска и Аустрија. То је свом другу из дечачких дана (заједно су одрасли, на Милошевом двору) открио његов највернији и најобавештенији министар и дипломата, **Филип Христић**. Овај усвојеник митрополита Мелентија и кнеза Милоша (као бистро сироче) је упозорио свог кнеза да светске силе пажљиво прате његов рад на уједињењу свих Срба у једну државу и његове блиске контакте са Русијом. И да ће се то завршити покушајем атентата, на који је упозоравао Михаила, али, нажалост, узалуд.

Велика популарност у народу је дуго спречавала поменуте три велике; и по Србију злокобне) силе да раније реализују своје намере. **Али, све се ипак „скоцкало“ и реализовало у кошутњачком масакру од стране браће Радовановић.**

А један од браће, учесника у атентату на кнеза Михаила, се скривао после кнежеубиства нигде другде већ – у згради аустријског посланства у Београду...

Практично истог тог дана је у Србију допутовао истакнути француски дипломата са овлаштењима своје владе за давање најшире подршке кнезу, али га је вест о Михаиловој погибији затекла у Земуну, на самом улазу у Србију...

1.P.P.S.

А поменути Филип Христић је, заједно са кнегињом Јулијом Обреновић, обавио вероватно и најтежу & најуспешнију мисију у нашој модерној историји дипломатије.

У Енглеској је (1863) успео да, по први пут, унесе другачије тонове и ставове о страдању Срба и других балканских православних хришћана од Турака.

У те сврхе је потрошено и много златних дуката, али и стратешке интелигенције вештог и сугестивног Филипа, као и несумњивог шарма наше балканске принцезе.

То је било знатно пре атентата на Михаила, „лабудова песма“ неоствареног покушаја стварања „Велике Србије“...

Изворник: Фејсбук страница Драгослава Бокана